

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Inhoudelijke Ondersteuning**

aan De leden van de vaste commissie voor
Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Datum 15 februari 2012

Betreffende wetsvoorstel:

32440

Nieuwe regels omtrent aanbestedingen (Aanbestedingswet 20..)

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 14 februari 2012 aangenomen door de Tweede Kamer. PvdA, GroenLinks, D66, VVD, SGP, ChristenUnie, CDA en de PVV stemden voor. De stemmingen over de amendementen en moties vonden plaats op 9 februari 2012.

Aangenomen en overgenomen amendementen

Artikel 1.3a

Artikel 1.3b

17 → 27 → 28 → 29 → **47** (Verhoeven en Gesthuizen)

Het clusteren van overheidsopdrachten is veel mkb-ers een doorn in het oog. Door onnodig samenvoegen komen kleinere bedrijven niet meer in aanmerking voor overheidsopdrachten. Bovendien leidt clustering vaak tot onnodig complexe contracten en het ongelimiteerd integreren van meerdere disciplines tot een opdracht, hetgeen de doelmatigheid niet bevordert. De indiener beoogt met dit amendement onnodig clusteren te voorkomen en de kansen van mkb-partijen op aanbestedingsopdrachten te vergroten. Het eerste lid van het voorgestelde artikel 1.3b geeft een aantal handvatten waarmee een aanbestedende dienst rekening dient te houden als hij van mening is dat clusteren van opdrachten nodig is. Denk hierbij aan de verhouding tussen MKB-bedrijven en grote

Amendementen zijn in volgorde van stemming- op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

Datum 14 februari 2012

blad 2

bedrijven in een bepaalde markt. Ook de gevolgen van de samenvoeging moeten in ogenschouw worden genomen. Dit kan variëren van kostenreductie tot grotere risico's voor de aanbestedende dienst of speciaal sectorbedrijf, en van de bedrijfseconomische consequenties voor ondernemers. Ook de vraag of de opdrachten die geclusterd worden wel logischerwijs bij elkaar horen (denk aan schoonmaak, schilder en groenvoorziening, wat geen logische clustering is, omdat dit deels verschillende markten zijn) dient in acht te worden genomen.

Indien een aanbestedende dienst van mening is dat clusteren nodig is, zal hij dit deugdelijk vooraf dienen te motiveren (dus bij de aanbestedingsstukken op zijn laatst). Dit om toetsing van dit artikel mogelijk te maken. Daarnaast zorgt motivering vaak voor meer begrip bij inschrijvers.

Indien een aanbestedende dienst van mening is dat clusteren nodig is, zal hij de opdracht vervolgens opdelen in percelen. Dit om de toegang van voldoende bedrijven te waarborgen. In het geval dat opdeling in percelen niet passend is, kan de aanbestedende dienst gemotiveerd (wederom vooraf) aangeven waarom dit niet mogelijk is volgens het principe van comply or explain.

Aangenomen met algemene stemmen

Artikel 1.3a

21 → 38 → 42 → **46** (Koppejan)

Het doel van de wetgeving wordt als beginsel gecodificeerd. Op dit moment ontbreekt het aan een duidelijk doel in de wet ten aanzien van het zoveel mogelijk maatschappelijke waarde creëren voor de uitgave van publieke middelen. Met ruim € 100 miljard aan jaarlijkse uitgaven waarop de Aanbestedingswet van toepassing is, is er sprake van een groot maatschappelijk belang om deze publieke middelen zo goed mogelijk te besteden waardoor zo veel mogelijk maatschappelijke waarde wordt gecreëerd. Voorbeelden in andere landen laten zien dat hier met gericht overheidsbeleid op het gebied van aanbestedingen, belangrijke besparingen zijn te realiseren voor de overheid.

Aangenomen. Voor: SP, PvdD, PvdA, GroenLinks, D66, SGP en het CDA

Artikel 1.3b

22 → 39 → **41** (Koppejan)

De verplichting om de administratieve lasten zo veel mogelijk te beperken wordt als beginsel gecodificeerd. Nu is het wel een abstract doel van de aanbestedingswet om de administratieve lasten te verminderen, maar het verminderen van administratieve lasten is geen verplichting voor aanbestedende diensten of inschrijvende partijen. Zo lang zij binnen de voorgeschreven regels blijven is er verder geen verplichting. Een voorbeeld:

- Aanbestedende diensten mogen vragen om referenties. Dat kan heel zinvol zijn. In het voorstel van wet staan beperkingen opgenomen over hoeveel en welke referenties ze mogen vragen. Maar er staat niets over hoe die referenties gevraagd mogen worden. Dat betekent dat aanbestedende diensten bij wijze van spreken mogen vragen om handgeschreven en door een notaris getuigde verslagen en verklaringen van x pagina's per project. Dat is voor inschrijvers enorm veel werk en brengt hoge kosten met zich mee.

Datum 14 februari 2012

blad 3

Het amendement laat uiteraard de mogelijkheden tot het invoeren van rechtsbescherming die de ondernemers en de aanbestedende dienst toekomen op grond van deze wet of het burgerlijke procesrecht, onverlet.

Aangenomen met algemene stemmen

Diverse Artikelen

15 → 24 → 50 (Schouten en Ziengs)

Dit amendement strekt ertoe om de Gids Proportionaliteit die in opdracht van de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie door een schrijfgroep bestaande uit vertegenwoordigers van aanbestedende diensten en vertegenwoordigers van ondernemers is opgesteld, als wettelijk richtsnoer aan te wijzen. Aanbestedende diensten kunnen slechts gemotiveerd afwijken van onderdelen van de Gids Proportionaliteit. Hiermee streeft de indiener naar meer uniformiteit, transparantie, ruimte voor innovatie en naar proportionele eisen, voorwaarden en criteria bij aanbestedingen. Op dit moment wordt toegang van met name MKB-bedrijven tot aanbestedingen nog vaak beperkt, bijvoorbeeld door vergaande geschiktheidseisen of uitsluitingsgronden. Daarmee wordt onnodig concurrentie bij aanbestedingen beperkt. Het onnodig uitsluiten van bedrijven die wel degelijk in staat zijn om in aanmerking te komen voor opdrachten wordt door structurele en juiste toepassing van de Gids Proportionaliteit teruggedrongen.

Het eerste lid van de artikelen 1.7, 1.11 en 1.15 verplicht tot een proportionaliteitsafweging in relatie tot het voorwerp van de opdracht, dus in relatie tot de specifieke opdracht.

Vanzelfsprekend kan daarbij niet algeheel worden afgezien van toepassing van de Gids Proportionaliteit of gekozen worden voor een algemene afwijkingsgrond zoals de aard van de opdrachtgever zonder dat een relatie wordt gelegd met de opdracht in kwestie. Het begrip afwijking impliceert dat in wezen al. Om er geen enkele twijfel over te laten bestaan dat bij een specifieke opdracht slechts gemotiveerd van onderdelen van de Gids kan worden afgeweken, bepaalt de wettekst dit thans expliciet. Door in de wet expliciet op te nemen dat de gids wordt toegepast of dat er op onderdelen gemotiveerd van kan worden afgeweken, wordt het karakter van de regels in de wet verduidelijkt. De kritiek op de voorgaande aanbestedingswet was namelijk onder meer dat die als kaderwet te weinig inhoudelijke normen bevatte.

Als dit amendement wordt aangenomen, dient de Gids hiermee op de benodigde punten wettechnisch in lijn te worden gebracht. Zodoende kan er geen twijfel bestaan over wat normen in de Gids zijn, waarbij de aanbestedende dienst verplicht is te motiveren als ze ervan afwijkt.

Met het amendement wordt voorzien in een voorhangbepaling; de voordracht voor de algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd. Tegelijk met de overlegging van de algemene maatregel van bestuur zal ook de Gids proportionaliteit aan de Kamer worden gezonden, zodat volledig inzichtelijk is wat de inhoud hiervan is. De indieners hechten waarde aan een breed gedragen Gids en beogen de mogelijkheid tot (eenzijdig aangebrachte) inhoudelijke wijzigingen in de Gids uit te sluiten.

De onderdelen II en III, tweede lid, van dit amendement zijn noodzakelijk om een consistent taalgebruik in het wetsvoorstel te hanteren voor «comply of explain»-bepalingen. Ze beogen geen inhoudelijke wijziging.

Datum 14 februari 2012

blad 4

In onderdeel III wordt geregeld dat de evaluatie van het gebruik van de handreiking niet langer gekoppeld is aan de mogelijkheid om richtsnoeren aan te wijzen (deze richtsnoeren worden immers ten gevolge van dit amendement in ieder geval aangewezen). De evaluatie van de toepassing van het beginsel van proportionaliteit en het gebruik van de Gids Proportionaliteit loopt dan gewoon mee in de evaluatie van artikel 4.28, die eveneens binnen twee jaar plaatsvindt.

Aangenomen. Voor: GroenLinks, D66, VVD, ChristenUnie, CDA en de PVV

Artikel 2.38

48 → 54 (Hamer en Wolbert)

Dit amendement beoogt buiten twijfel te stellen dat aanbestedingen in de zorg, ondersteuning en/of begeleiding onder het regime van bijlage II B van de Richtlijn 2004/18/EG vallen. Dit betekent dat voor deze diensten geen reguliere openbare aanbestedingsprocedure gehouden hoeft te worden. Voor II B-diensten geldt een lichter regime. Dit houdt in dat geen discriminatoire technische specificaties mogen worden gehanteerd, en dat achteraf een resultaat van een gunning bekend gemaakt wordt in de Tenders Electronic Daily (TED), via het Publicatiebureau in Luxemburg. De algemene beginselen van aanbesteden zijn uiteraard van toepassing.

Gemeenten zijn, gezien het regime omtrent de II B-diensten, vrij in hun keuze of zij zorg, ondersteuning en/of begeleiding wel of niet openbaar aanbesteden. Het gaat dan om «diensten voor begeleiding, zorg en ondersteuning van bewoners van gemeenten in Nederland», in de bijlage II B, vallend onder categorie 25 «Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening».

De procedure voor B-diensten wordt gevolgd, tenzij de aanbestedende dienst anders besluit. In beginsel wordt dus niet openbaar aanbesteedt, tenzij de aanbestedende dienst besluit dat dit wel moet gebeuren. Indien in een gemeente voor dit laatste wordt gekozen, ligt het in de rede dat een besluit om toch openbaar aan te besteden eerst aan de gemeenteraad ter instemming wordt voorgelegd.

Aangenomen. Voor: SP, PvdA, GroenLinks, D66, ChristenUnie en de PVV

Artikel 2.76, vijfde lid

Artikel 2.84, eerste lid

16 → 23 (Ziengs)

Dit amendement regelt dat een ondernemer in de eigen verklaring tevens een verklaring aflegt dat zijn product of dienst voldoet aan de gestelde eisen met betrekking tot milieu, dierenwelzijn of aan eisen die zijn gebaseerd op sociale overwegingen (zoals een bepaalde minimumprijs voor een product of het inzetten van langdurig werklozen op een bepaald project), dan wel dat zijn product of dienst aan gelijkwaardige eisen voldoet.

Door dit amendement is een ieder vrij om op eigen en innovatieve wijze invulling te geven aan deze eisen. De aanbestedende dienst dient derhalve bij de selectie niet alleen te kijken naar de certificaten of keurmerken, maar ook naar de criteria die achter die certificaten of keurmerken zitten. Het risico dat uiteindelijk niet aan de eisen wordt voldaan, ligt bij de ondernemer. Het ligt immers voor de hand dat deze eigen verklaring en het daarin gestelde worden opgenomen als onderdeel van de uiteindelijke overeenkomst en dat in deze overeenkomst tevens een boetebeding wordt opgenomen. Indien de ondernemer zijn

Datum 14 februari 2012

blad 5

eigenverklaring niet naleeft, kan de aanbestedende dienst de daartoe geëigende privaatrechtelijke instrumenten inzetten.

Door dit aspect specifiek op te nemen in de eigen verklaring, wordt aangesloten bij het regime dat daarvoor geldt en hoeft alleen de winnaar na de gunningsbeslissing de bewijsmiddelen daarvoor te leveren.

Door in artikel 2.76, vijfde lid, ook keurmerken en certificaten, die betrekking hebben op duurzaamheid en sociale overwegingen, te noemen, kan een aanbestedende dienst niet volstaan met het verwijzen naar deze certificaten en keurmerken, maar moeten de achterliggende criteria opgegeven worden in de aanbestedingsstukken. Alleen als dit door het onderwerp van de overheidsopdracht gerechtvaardigd is, kan een bepaald keurmerk of certificaat verlangd worden.

Aangenomen met algemene stemmen

Artikel 2.90

49 → 61 (Van Bommel c.s.)

Met dit amendement schrapt de indiener de omzeteis zoveel mogelijk. Omzeteisen kunnen slechts gesteld worden indien de aanbestedende dienst dit motiveert met zwaarwegende argumenten. Indien dit het geval is, kan slechts een onconditionele omzetgrens van 300 procent van het aanbestedingsbedrag gehanteerd worden.

De formulering sluit aan bij de conceptrichtlijnteksten voor opdrachten. Op deze manier wordt voorkomen dat een ondernemer die slechts wil inschrijven op een enkel perceel of opdracht die onder een raamovereenkomst valt, een omzet moet hebben van 300% van de totale opdracht. De omzeteis blijft op deze wijze zo beperkt mogelijk.

Aangenomen met algemene stemmen

Artikel 2.113

19 → 25 (Ziengs en Leegte)

Als het gaat om duurzaam (en innovatief) inkopen, moet de overheid een omslag maken. Een omslag om niet alleen te kijken naar het maak-proces van een product, maar om te kijken naar de gebruiksfase van een product. Een omslag om te sturen op continue verbetering, waardoor er gestuurd wordt op echte duurzaamheid en minder verbruik van energie. Dit vraagt om heldere aanwijzingen voor inkopers en leveranciers.

Als gevolg van dit amendement worden opdrachten gegund op basis van Economisch Meest Voordelige Inkoop, tenzij de aanbestedende dienst of het speciale -sectorbedrijf in de aanbestedingsstukken toelicht waarom gunning op basis van prijs in die specifieke situatie aangewezen is.

Door te kiezen voor gunning op EMVI

De overheid moet de markt uitdagen om de meest optimale oplossingen aan te dragen door ruimte te bieden voor innovatie en duurzaamheid. Dus sturen op EMVI waarbij wordt gelet op Total Cost of Ownership en de Life Cycle Analysis van producten in plaats van op aanschafwaarde of laagste prijs.

De motivering van de keuze voor het gunningscriterium van de laagste prijs vindt plaats in de aanbestedingsstukken, die gelijktijdig met de aankondiging van de opdracht bekend worden gemaakt.

Datum 14 februari 2012

blad 6

Indien er geen aankondiging van een opdracht bekend wordt gemaakt, vindt de motivering plaats in de aanbestedingsstukken die aan de ondernemers worden gezonden.

Aangenomen. Voor: SP, PvdD, PvdA, GroenLinks, D66, VVD, SGP, ChristenUnie en het CDA

Artikel 2.126, derde lid

43 → 68 (Verhoeven)

Met dit amendement wil de indiener meer duidelijkheid bieden rond het aanbestedingsproces. Betrokken partijen worden nu onvoldoende in de gelegenheid gesteld informatie over een afwijzing te krijgen en worden daarmee te vaak gedwongen direct een gang naar de rechter te maken. De voorgestelde wijziging draagt bij aan de ervaren rechtvaardigheid van de procedure en kan leiden tot een flinke vermindering van administratieve lasten.

In artikel 2.126 van het wetsvoorstel wordt de opschortende termijn – de maximale termijn waarin gekozen kan worden over te gaan tot rechtsgang – vastgesteld op vijftien dagen. Een aanbestedende dienst neemt dus een opschortende termijn van ten minste vijftien dagen in acht voordat hij de met de gunningsbeslissing beoogde overeenkomst sluit. De exacte letter van het artikel schrijft een termijn van minimaal vijftien dagen voor, maar de praktijk leert dat de aanbestedende diensten meestal geen langere termijn in acht nemen.¹ Deze termijn is dermate kort dat betrokken partijen «alvast» een kort geding opstarten. Met dit amendement wordt de termijn verlengd naar 20 kalenderdagen.

Aangenomen met algemene stemmen

Verworpen, ingetrokken en/of vervallen amendementen

Artikel 2.113, onderdeel b

65 (Verhoeven en van Veldhoven)

Met dit amendement wordt verduidelijkt dat de laagste prijs zoals in artikel 2.113 niet enkel laagste aankoopsprijs betreft, maar ook de «total cost of ownership», dus de kosten gedurende volledige gebruiksduur. Hierdoor hebben duurdere (en vaak duurzame) producten een grotere kans om zichzelf op termijn terug te verdienen. De aanbestedende dienst maakt in de aanbestedingsstukken de berekeningswijze van «de laagste kosten gedurende de volledige gebruiksduur» bekend.

De indieners erkennen dat de huidige wet reeds de mogelijkheid biedt om «laagste prijs» te interpreteren als «laagste kosten gedurende de volledige gebruiksduur», maar constateren ook dat hiervan nog vrijwel geen gebruik wordt gemaakt. Via dit amendement willen de indieners een gedragsverandering bij aanbestedende diensten bewerkstelligen.

Ingetrokken.

Diverse artikelen

70 (Gesthuizen c.s.)

Met dit amendement willen de indieners er voor zorgen dat voor de toepassing van het proportionaliteitsbeginsel bij aanbestedingen duidelijke regels opgesteld worden. Voor een wet die gaat over vele miljarden per jaar volstaat het niet om – bij AMvB – te verwijzen

Datum 14 februari 2012

blad 7

naar een document, niet zijnde een onderdeel van de wet, dat bovendien slechts dient als handreiking voor bedrijven en overheden.

Zonder deze duidelijkheid, zo vrezen de indieners, zal juridisering het gevolg zijn en zal ook de verantwoordelijkheid van de politiek bij de rechter komen te liggen. Deze laatste zal bij onvoldoende harde en duidelijke voorwaarden immers belast worden met keuzes die de wetgever had moeten maken. In het belang van aanbestedende diensten en ondernemers, zowel groot als klein, willen de indieners dat in de AMvB zelf wordt vastgelegd welke (harde) eisen er mogen worden gesteld aan ondernemers wat betreft de elf onderwerpen welke genoemd zijn door de minister in zijn brief van 2 februari 2012 (kenmerk 32 440, nr. 64) voor zover dit nog niet bij amendement is komen vast te liggen. De Gids Proportionaliteit van augustus 2011 dient als uitgangspunt genomen te worden voor de verdere uitwerking van de genoemde elf onderwerpen. Voor zover het gaat om aanbestedingen die onder de Europese richtlijn vallen, zullen de regels uiteraard die voorschriften in acht moeten nemen.

Verworpen. Voor: SP, PvdD, PvdA en de SGP

Subamendement

Artikel I, onderdeel I, vijfde lid, artikelen 1.7, 1.11 en 1.15

67 (Hamer en Gesthuizen)

De wettelijke verankering van de Gids Proportionaliteit kan verstrekkende gevolgen hebben voor de aanbestedingspraktijk, omdat de Gids een aantal nieuwe normen introduceert, die in beginsel bindend zijn, en waar slechts gemotiveerd van afgeweken kan worden. De gevolgen van de Gids zullen voor een groot deel afhankelijk zijn van de inhoud van de AMvB en de uiteindelijke tekst van de Gids. Als eerst over de wet wordt gestemd, en daarna pas de AMvB en de Gids aan de Kamer worden gestuurd, zou de Kamer bij een gewone voorhang geen recht van amendering meer hebben, terwijl het hier om belangrijke nieuwe normen gaat. Daarom wordt middels dit subamendement een zware voorhang voorgesteld, die de Kamer het recht geeft om omzetting van de AMvB in wetgeving te vorderen, met het daarbij behorende amendementsrecht.

Verworpen. Voor: SP, PvdD, PvdA, GroenLinks en de SGP

Artikel 1.20a, tweede lid

31 (Schouten)

Dit amendement regelt dat het Aanbestedingsreglement Werken 2005 (ARW) als uitgangspunt moet worden genomen bij aanbesteding. De indiener heeft als doel meer uniformiteit onder de Europese drempelwaarden voor werken te bewerkstelligen. Met dit amendement wordt de ruimte om af te wijken van het ARW afgebakend. Slechts indien de redelijkheid dit vergt, kan de aanbestedende dienst afwijken. Een dergelijke afwijking moet echter wel gemotiveerd worden in de aanbestedingsstukken.

Verworpen. Voor: SP, PvdD, PvdA, GroenLinks, SGP en de ChristenUnie

Datum 14 februari 2012

blad 8

Artikel 2.79a

35 → **44** (Hamer)

De huidige aanbestedingswetgeving en het concept van de aanbestedingswet bevatten geen inhoudelijke bepalingen inzake het beleid ten aanzien van onderaannemers. De SER constateerde in 2009 reeds unaniem dat dit een gemis is. Ongewenste effecten van onderaanneming kunnen zowel voor de opdrachtgever als voor de opdrachtnemer en zijn personeel tot problemen in de uitvoering leiden. Dit aspect is niet opgenomen in het concept van de aanbestedingswet. Dit amendement beoogt te verzekeren dat de voorwaarden die de hoofdaannemer jegens zijn onderaannemers hanteert, tenminste gelijk zijn aan de voorwaarden die jegens de hoofdaannemer gehanteerd worden, zoals ook de SER adviseert.

Verworpen. Voor: SP, PvdD, PvdA en GroenLinks

Artikel 2.80

26 → 37 → 45 → **66** (Van Bommel)

In het huidige artikel 2.80 wordt geregeld dat een aanbestedende dienst milieuvoorwaarden kan verbinden aan de uitvoering van een overheidsopdracht. Dit amendement voegt twee leden aan artikel 2.80 toe. In het nieuwe tweede lid wordt aangegeven dat de bedoelde milieuvoorwaarden kunnen worden opgenomen in een AMvB. Bij het opstellen van de AMvB dienen de belangen van alle relevante partijen behoorlijk in ogenschouw te worden genomen. De milieuvoorwaarden dienen een lijst te behelzen van doelomschrijvingen, en dus geen harde productcriteria, waaruit een aanbestedende dienst of speciaal sectorbedrijf kan kiezen bij elke aanbesteding. Hierbij dient aangeknoopt te worden bij de voorzet die partijen gezamenlijk al gemaakt hebben in «Advies Duurzaam Inkopen, 11 aanbevelingen voor een ambitieuze aanpak mét de markt». De AMvB dient, indien opgesteld, in de plaats te komen van de huidige Senter Novem/PIANOo-criteria. Het derde lid geeft aan dat als een aanbestedende dienst of speciaal sectorbedrijf milieuvoorwaarden wenst te stellen, alleen de voorwaarden uit de AMvB kunnen worden gesteld, indien die AMvB is vastgesteld uiteraard. Dit om administratieve lasten voor bedrijven te verminderen.

Verworpen. Voor: VVD, SGP en de PVV

Artikel 2.80a

32 → 33 → 40 → **69** (Gesthuizen)

Dit amendement regelt dat bij een aanbesteding de onderaannemers het werk onder ten minste gelijkwaardige arbeidsvoorwaarden uitvoeren als de arbeidsvoorwaarden die gelden voor de hoofdaannemer.

De overheid draagt de verantwoordelijkheid om de kwaliteit van de dienstverlening en het respect voor arbeidsvoorwaarden te verzekeren. Met dit amendement worden de voorwaarden die bij de aanbesteding gesteld zijn gegarandeerd. Zowel hoofdaannemer als onderaannemer dienen zich aan deze voorwaarden te houden. Op deze wijze worden onwenselijke effecten van onderaanneming, die voor zowel de opdrachtgever als de opdrachtnemer tot problemen in de uitvoer kunnen leiden, voorkomen. Dit amendement wordt door de SER ondersteund in het rapport «Advies Overheid én markt: het resultaat telt».

Verworpen. Voor: SP, PvdD, PvdA en GroenLinks

Datum 14 februari 2012

blad 9

Artikel 2.80a

34 → 62 (Hamer)

De positie van de overheid als aanbestedende dienst is onderwerp van IAO Verdrag nr. 94 (gepubliceerd in Staatsblad 1951, 541). Dit verdrag, dat door Nederland is geratificeerd, beoogt te voorkomen dat aanbesteding door overheden leidt tot concurrentie ten koste van gebruikelijke lonen en arbeidsomstandigheden.

In Nederland zal bij aanbesteding in veel gevallen een algemeen verbindend verklaarde cao van kracht zijn. Als de cao algemeen verbindend is verklaard, dan geldt hij voor allen in de betreffende sector. Niet alle bedrijfstak-cao's worden echter verbindend verklaard. Dit geldt voor zo'n dertig procent van de bedrijfstak-cao's. Het IAO Verdrag nr. 94 verplicht de centrale overheid om (door middel van een zogeheten labour clause) erop toe te zien dat ook de lonen en arbeidsomstandigheden van de bedrijfstak-cao van toepassing zijn op werknemers van bedrijven aan wie zij bepaalde diensten uitbesteedt.

In de nota naar aanleiding van het verslag (maart 2011) stelde de Minister dat de Aanbestedingswet niet het juiste kader is om dit te regelen: «De Europese aanbestedingsrichtlijnen zien op de aanbestedingsrechtelijke verplichtingen van de overheid als geheel; de verplichtingen van IAO-verdrag nr. 94 betreffen uitsluitend de centrale overheid».

Deze stelling is feitelijk onjuist: IAO Verdrag nr. 94 richt zich inderdaad tot de centrale overheid maar stelt expliciet dat de lidstaat kan besluiten ook lagere overheden te binden aan de bepalingen van het Verdrag. Juist in geval van Nederland ligt dat erg voor de hand, daar taken die voorheen enkel door de centrale overheid uitgevoerd werden, door delegatie en decentralisatie van centrale overheidstaken naar het lagere niveau, meer en meer op lokaal overheidsniveau plaatsvinden. De nieuwe Aanbestedingswet is daarom juist de plek om de implementatie van IAO Verdrag nr. 94 vorm te geven.

De Minister stelde tevens dat de verantwoordelijkheid voor de naleving van IAO Verdrag nr. 94 eigenlijk bij sociale partners ligt. Inderdaad hebben sociale partners de eigen verantwoordelijkheid goede cao's af te sluiten en toe te zien op de naleving daarvan. Maar IAO Verdrag nr. 94 ziet op de specifieke publieke overheidstaak om de markt ten voorbeeld te dienen door bij aanbestedingen en concessies duidelijk te maken dat de beste arbeidsvoorwaardelijke bepalingen uit CAO's nageleefd moeten worden: «The idea behind the adoption of an ILO standard on labour clauses in public contracts is that public authorities, in contracting for the execution of construction works, or for the supply of goods and services, should concern themselves with the working conditions under which the operations in question are carried out. The concern stems from the fact that government contracts are usually awarded to the lowest bidder and that contractors may be tempted, in view of the competition involved, to economize on labour costs. In such contexts, it is generally recognized that governments should not be seen as entering into contracts involving the employment of workers under conditions below a certain level of social protection, but, on the contrary, as setting an example by acting as model employers».

Het gaat het dus niet om de inhoud van de cao-bepalingen, maar om de publieke taak van de overheid om de markt tot voorbeeld te dienen en concurrentie op cao-loon te voorkomen. Deze overheidsverantwoordelijkheid staat los van en naast die van sociale partners.

Verworpen. Voor: SP, PvdD, PvdA en GroenLinks

Datum 14 februari 2012

blad 10

Artikel 2.81a

36 → 63 (Dijksma)

Eén van de doelstellingen van de nieuwe Aanbestedingswet is om meer duidelijkheid te bieden omtrent aanbestedingen. Conform deze doelstelling ligt het zeer voor de hand om ook de onduidelijkheid over de toepassing van de Wet overgang van ondernemingen op te lossen. De Wet overgang van ondernemingen kan namelijk wel degelijk ook van toepassing zijn op (overheids)aanbestedingen. Het antwoord van de voormalig staatssecretaris Ross van Dorp maakt zonder meer duidelijk dat de Wet overgang van ondernemingen ook van toepassing is op gemeentelijke aanbestedingen (in het kader van de WMO).

Zowel voor de inschrijver op een aanbesteding/concessie als voor diens werknemers is de huidige situatie onwenselijk. De staatssecretaris maakte duidelijk dat inschrijvende partijen rekening moeten houden met de verplichtingen uit de Wet overgang van ondernemingen bij het uitbrengen van hun offerte. In de praktijk is dit evenwel niet altijd even makkelijk omdat de bepalingen in het BW staan en niet in de huidige aanbestedingsregelgeving. De nieuwe Aanbestedingswet zou deze helderheid en duidelijkheid wél moeten bieden, zoals door bovenstaande verwijzing op te nemen in de bepalingen van de Aanbestedingswet.

Overigens heeft de wetgever zich bij de totstandkoming van de Wet personenvervoer 20 000 (Wp2000) wel rekenschap gegeven van de onduidelijkheid (die in dit geval betrekking had op de positie van ambtenaren die het ambtenarenstatuut een gelijke rechtsbescherming beoogt te bieden als dat de Wet overgang van onderneming doet).

De in de wet opgenomen bepalingen zijn een uitvloeisel van de adviezen van de Commissie Laan in 1996 omtrent de bescherming van de werknemersbelangen en het vermijden van ongelijkheid in de concurrentiepositie tussen marktpartijen bij de overgang van personeel als gevolg van een concessieoverdracht. De regeling in de Wp2000 is relevant voor die concessieovergangen, die niet onder het BW vallen. Dit kan zich voordoen bij privaatrechtelijke bedrijven, bij voorbeeld indien bij de concessieovergang geen materieel mee overgaat, maar doet zich per definitie voor bij gemeentelijke vervoerbedrijven die voor hun ambtelijk personeel niet aan het BW zijn gebonden.

In een advies van 7 september 2005, dat tot stand is gekomen op verzoek van de Minister van Verkeer en Waterstaat, hebben de organisaties van werkgevers en werknemers gepleit voor het tot 2017 in stand houden van de personeelsparagraaf voor al het openbaar vervoer.

Ook de Commissie Sorgdrager pleit, uitgaande van het huidige wettelijk stelsel, voor een blijvende wettelijke bescherming van de arbeidsrechtelijke positie van zittend personeel bij de overgang van concessies van de ene vervoerder naar de andere.

Verworpen. Voor: SP, PvdD, PvdA en GroenLinks

Artikel 2.83

18 → 30 (Verhoeven)

De indiener van dit amendement wil graag de innovatie bij overheidsopdrachten vergroten. In het wetsvoorstel staat dat de aanbestedende dienst de inschrijvers kan toestaan varianten voor te stellen, indien hij voor de gunning het criterium van de economisch meest voordelige inschrijving hanteert. Met dit nieuwe voorstel zijn varianten op hetgeen gevraagd wordt door de aanbestedende dienst altijd toegestaan, mits er sprake is van een EMVI-opdracht. De aanbestedende dienst kan hier alleen van afwijken als hij de reden van de afwijking in de aanbestedingsstukken motiveert en er sprake is van zwaarwegende

Datum 14 februari 2012

blad 11

redenen. Met zwaarwegende redenen bedoelt de indiener situaties waar de randvoorwaarden scherpe en expliciete formulering van de eisen vereisen. Dus dat er maar één mogelijke oplossing bestaat voor hetgeen wordt gevraagd.

Verworpen. Voor: SP, PvdD, GroenLinks, D66, ChristenUnie en het CDA

Moties

51 (Verhoeven) over een format voor een aanbestedingsrapport

Aangenomen. Voor: SP, PvdD, PvdA, GroenLinks, D66, SGP, ChristenUnie, CDA en de PVV

52 (Verhoeven) over de tweede fase van TenderNed

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, D66 en de ChristenUnie

53 (Verhoeven) over een aanbestedingsrapport

Aangenomen. Voor: SP, PvdD, PvdA, GroenLinks, D66, SGP, ChristenUnie, CDA en de PVV

55 (Schouten) over een herzien Aanbestedingsreglement Werken

Aangenomen. Voor: SP, PvdD, PvdA, GroenLinks, D66, SGP, ChristenUnie en het CDA

56 (Koppejan c.s.) over een meer professionele inkoop

Aangenomen. Voor: PvdD, PvdA, GroenLinks, D66, VVD, SGP, ChristenUnie, CDA en de PVV

57 (Ziengs c.s.) over op te stellen contractvoorwaarden

Aangenomen. Voor: SP, PvdA, GroenLinks, D66, VVD, SGP, ChristenUnie, CDA en de PVV

58 (Ziengs en van Bommel) over een richtpercentage voor aanbestedingen

Aangenomen. Voor: SP, PvdD, GroenLinks, VVD, D66, ChristenUnie en de PVV

59 (Ziengs en Koppejan) over commissie van deskundigen

Aangenomen. Voor: SP, PvdD, PvdA, GroenLinks, D66, VVD, SGP, ChristenUnie, en het CDA

60 (Hamer) over sociaal en duurzaam aanbesteden

Aangenomen. Voor: SP, PvdD, PvdA, GroenLinks, D66, SGP, ChristenUnie, en het CDA